

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΦΡΑΓΚΟΡΡΑΣ

Η ΠΑΝΕΜΟΡΦΗ ΜΟΥΧΛΙΩΤΙΣΣΑ

Ένας πύργος στὸν Ἀχλαδόκαμπο καὶ ἡ Μεσαιωνικὴ ἱστορία του. Ὁ Δημήτριος Ἀσάνης καὶ ἡ πεντάμορφη κόρη του. Ὁ τελευταῖος δευὲς τῶν Ἀθηνῶν. Ἡ χήρα Δούκισσα στὴν Πόλη. Ἐρωτὸς τὸν Χαρέμι. Ὁ Ἀμοιρούτσος καὶ ἡ Μουχλιώτισσα. Ἐγκλημα καὶ τιμωρία.

Ὅταν ἀνεβαίνουμε τὸν ἀνηφορικὸ δρόμο πὺ φέρει ἀπὸ τοὺς Μύλους τοῦ Νινιπλίου στὴν Τοιπολιτσά, ἀπὸ περᾶσουμε τὸν Ἀχλαδόκαμπο, θ' ἀπαντήσουμε τὸ Παρθένιον ὄρος. Σ' ἕνα βουνὸ τοῦ βόρειου τοῦ ὄρους πρὸς τὸν πύργου πού ὁ γέντοιο τὸν διορίζουν Παλιό Μο υ χ λ ι. Γύρω ἀπλώνονται ἀμπέλια, ἐλαιῶνες, τόπος χαριτωμένος μὲ ἀφθονή φύτευα καὶ νερά. Ὅλη αὐτὴ ἡ περιφέρεια στὰ Μεσαιωνικὰ χρόνια ἀποτελοῦσε μιά μικρὴ ἡγεμονία, μὲ πυργωδοποιούς φρατῆς καὶ πυργωδοποιεῖς ἀνδρες, πὺ ἀρχοῦντο μῆσα σὲ βονιά αὐτὰ ἐλυριοῦσαν σὲ ὅλο τὸ γυρω κάμπο, ὡς σὴν Τεγιά καὶ τὴ Μαντινέια...

Κατὰ τὰ μέσα τοῦ 15 αἰῶνος, ἀρχοντας τοῦ Μουχλίου ἦταν ὁ Δημήτριος Ἀσάνης. Οἱ Ἀσάνηδες εἶχαν βουλγαρικὴ τὴν καταγωγή, ἀλλ' ἐπιδίη ἐγκαταστήθηκαν ἀπὸ οὐδένος σὲ Βουλγανίον, εἶχαν συνδέσει τὴν τύχη τους μὲ τὸν Ἑλλητισμό. Ἐνας κλάδος τῆς ὀικογενείας αὐτῆς ἦρθε σὲ Μωριά μὲ ἀσχητὸ Ματθαῖο Ἀσάνη, βόηκε ἐπιστήριξη ἀπὸ τὸ «δεσποτικὸ τοῦ Μωρού» Δημήτριο (ἀδελφὸ τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου) καὶ πῆρε τὸ Μουχλί—δὲ τὸς δηλαδὴ θάλαγμα σημερα τὸ ἔκανε τυφλίκα του.

Κατὰ τὸ 1453 ὁ Σουλτάνος Μεχμέτ ἐκστρατεύει κατὰ τῆς Ἑλλάδος, κατεβαίνει μὲ τὰ φουδάτα του, κερτείνει τὴν Κόρινθο καὶ γρηγορ-γρηγορα φθάνει σὲ Μουχλί. Ὁ Ἀσάνης καταλαβε ἀμέσως πὺς κίθε ἀνίστασι ἐναντίον τοῦ τουρκικοῦ γεμιστροῦ θὰ ἦταν μάταιη καὶ παρέδωκε τ' ἄρματα, γα νὰ σώσῃ τὴ ζωὴ του...

Ἀς ἐρθοῦμε τώρα σὴ θανατὰ τοῦ πυργωδοποιῆ, τὴν ἡρωίδα τῆς ἱστορίας αὐτῆς. Περιόροιο σχετικῶς μὲ τὴν ἐν λόγῳ ἀρχοντοπούλα εἶτε τὸ γεγονός εἰς ὁ ἱστορικοὶ ἀρηγοῦνται μὲν ἕνα σωρὸ λεπτο-ἔριες, γὰ τὴ ζωὴ τῆς, δὲν ἔχρον δμως νὰ μάς πῶν καὶ τ' ὄνομα τῆς. Περιόριζονται νὰ τὴν φέρουνε ἢ ἂ ν ὡ ν υ μ η Μ ο υ χ λ ι ὡ τ ι σ σ α. Γὰ τὴν ὀμορφίαν τῆς—κορμωτασὰ ἀλυγρῆ, πρόσωπο φεγγάρι, μενιάλια-φωτερὰ μάτια—δὲν ὀ τάνχει ἀμυθολία. Στὴν Πατριαρχικὴ ἱστορία τοῦ Μανουὴλ Μαλαζοῦ διαβάζουμε εἰς τὴ φηγάτη τοῦ Δημητρίου Ἀσάνη ἦσαν πολλὰ εὐμορφονετὰ καὶ εἰς τὸ πρόσωπο καὶ εἰς ὄλον τὸ κροῦσι. Ἀλλὰ τὸ ὄσιο αὐτὸ πλάσμα δὲν βρισκότανε σὲ Μουχλί, εἶαν ἡ πόλις καὶ ὁ πατρικὸς εἶνας Πύργος παραδόθηκε σὲ Σουλτάνο Μεχμέτ.

Ἡ πεντάμορφη Μουχλιώτισσα ἦταν πρὸ ὀλίγων χρόνων πατριεμένη τὴν τελευταῖα δούκα τῶν Ἀθηνῶν, τὸν Ἰταλὸ τὴν καταγοῖ Φραγκίσκο Β' τὸν Ἀτσαγιλί ἢ Νέρη, τὸν ὀλοτο ὀ Ἀθηναῖοι ὀνομαζοῦν Φ ρ α γ κ ο. Ὁρατο: νόο, καὶ αὐτὸς, εἶχε—χάρος σὴν ὀμορφίαν του—τῆρο τὸ Δουκάτο τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ τὸν κατακτητὴ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, πὺ εἶχε καταλάβει καὶ τὰς Ἀθήνας.

Ἀλλὰ δὲν ἔχάρηκε πολὺ τ' ἀγαθὰ του. Ὁ Σουλτάνος πὺ εἶχε μάθει εἰς τὸ Δουκάτο τῶν Ἀθηνῶν ἦταν πλούσιος, τόπος, θέληρος νὰ τὸ ἐκαπῆ πῶς, βόηκε μιά πρόφασι καὶ κατὰ τὸ 1456, διέταξε τὸ στρατὸ γὸν Ὀρμὸ νὰ καταλύσῃ τὸ κράτος: τὸ Φ ρ α γ κ ο υ. Ὁ Ὀρμὸς ἐκστρατεύει ἀπὸ τὴ Θεσσαλία, φθάνει σὲ τὰς Ἀθήνας, γίνεται ἀμέσως κνῖρος τῆς κάτω πόλεως, ἀλλ' ὁ Φράγκος ἀνεβαίνει σὴν Ἀκρόπολι μὲ τοὺς Ἀθηναῖους καὶ κρατεῖ ἐκεἶ τὴν ἀντίστασιν δὲν δλόκληρα χρόνια. Στὸ τέλος συνθηκοῦσε καὶ παραδίνεται. Ὁ Σουλτάνος ἔρχεται γὰ πρώτη φορὰ σὴν Ἀττικὴ, θανατῆς τὰ λαμπρὰ μνημεῖα τῆς Ἀκροπόλεως, τὸν Πειραιεῖ, τὸν δέξαστο Ἀττικὸ ὄργανο καὶ, ἀπάνω σὲν ἔθνησιασμοῦ τὸ δατάζει νὰ... σπράξουν τὸν τελευταῖο δούκα τῶν Ἀθηνῶν καὶ νὰ δογγήσουν σκλάβο σὲν χαρέμι του τὴ δούκισσα, καὶ τὰ τρία παδάκια τους, τὴν πεντάμορφη Μουχλιώτισσα

Ἐνας Βουλγανῖος ἱστορικός μᾶς πληροφοροῖ εἰς μὲν ἡ σκλάβια Μουχλιώτισσα ἔφθασε σὴν Πόλη, ἐηκούσθη ἡ εὐμορφία αὐτῆς; εἰς ὀλην τὴν πόλιν». Ἀλλὰ—ποῦμα παρᾶξενο—ὁ Σουλτάνος δὲν ἔτρεφε καμμιὰ ἰδιαιτέρη προτίλη μὲν μῆσια εἰς ποτὲ δὲν τὴν ἔκανε δικὴ του, οὔτε σὲ κανέναν ἄλλο ἀπὸ τοὺς μεμιστᾶνες του τὴν ἐδώρισε. Καὶ ἡ χήρα ἐφυτωζοῦσε εἰς μῆσα σὲ Σουλτανικὸ χαρέμι, ὡς εἰτου ἦρθε ν' ἀναμνηθῆ σὴ ζωὴ τῆς: ἕνας νεοφρομῆος σὴν Κωνσταντινουπόλι ἀτλικός, ὁ πρωτοβουσιᾶριος Ἀμοιρούτσος. Αὐτὸς ἦταν πρῶτα πρωτοπυργὸς σὲ Κρά-

τος τῆς Τραπεζοῦντος, ἀλλ' εἰταν ἡ πλοῦνξία τοῦ Σουλτάνου κατένισε καὶ τὸ Κράτος αὐτὸ ὀ Ἀμοιρούτσος ξανπῆρε τὴν παλιά του θέη σ' Ἀνάκτορα, κοντὰ σὲν ἐξαδελφὸ τοῦ Σουλτάνου. Ἐταν παντρεμένος καὶ εἶχε καὶ παιδιὰ, ἀλλὰ, νόος ἀκούη καὶ ζουρῆος ἀνθρωπος, ἀγαποῖς τοὺς ἔριες. Ὅταν ἀκούσε εἰς μῆσα σὲ Πλάτι, σὴ σκία κ' ἰς σὲ μωστῆρο τοῦ χαρμωῖ, ζῶσε ἕνας σπάνιος θησαυρος καλλογῆς καὶ εὐφρίας, ἡ καρδιά τῶ ὀουτολήπτο αὐτοῦ πρωτοβουσιᾶριος ἔχρῆπῆρε τῶ φερό. Καὶ ὁ ἱστορικός λέει: «ναθὸς εἶχε παρη-ἔιν (δηλ. ἐπιτορηῆ) ἰς τὸν αὐθῆτην ἔκαμε πολλὰς ἔχνας καὶ εἶδεν αὐτὴν. Καὶ καθὸς εἶδε τὴν εὐμορφίαν ἔ-εἶνης, ἔτρεπεν ὀλη ἡ ἀγάπη αὐτοῦ καὶ ὁ πόθος εἰς αὐτῆς, καὶ ἀπερᾶσιν εἰς τὸν εἶστον του ἡ γὰ τὴν ἐπάρη γυναικα ἡ ν' ἰποθάνη» Ἀλλ' ἡ χήρα Δούκισσα τὸ εἶπε:

— Ὅλα καλὰ καὶ ἀγία, ἀρχοντα Ἀμοιρούτση, ἀλλὰ θὰ χωρίσῃς τὴ γυναικα σου καὶ θὰ πατρενδοῦσῃ! Ἀλλοῖωτικα δὲ γίνεται.
Ὁ Ἀμοιρούτσος:—πὺ ἦταν χροιστιανός—εἶ-ἦρος διαζῶιο, ἀλλ' ὁ Πατριάρχης Ἡλόσφ, δίκαιος ποιμενάρχης τοῦ εἶπε:
— Ἦρθε κ' εἶπες σὲ πόδια μου ἡ γυναικα σου, κλαῖουσα καὶ διαμαρτυρομένη γὰ τὴν ἀδικία τοῦ θέλεις νὰ τῆς νάνης! Λοιπὸν διαζῶιο δὲν πα ρ εἰς, Ἀρχοντα Πρωτοβουσιᾶριε!...

Ὁ μανιώλης κροστής βόιζει τότε τὸν Πατριάρχη καὶ φέυνει ὀρκωζόμενος νὰ ἐκδικηθῆ. Κᾶποιος ὀμως κληρικός: τὸ λέει εἰς μωροῖ νὰ πετῆ τὸ διαζῶιο ἂν μεσολαβῆ ὁ μέγας Ἐκκλησιάρχης τῶν Πιτριαρχῶν Μαξίμος, πὺ ἐπυροῦζε πολὺ τὸν Πατριάρχην. Ὁ Ἀμοιρούτσος; τὸ πιστεύει, καὶ σταλνει πλοῦσια δῶρα σὲ Μάξιμο, ἀλλ' ἐκείνος τοῦ τὰ γυρίζει πίσω μὲ ὀθυμο λέγοντας σὲ τὸς ὀπυρῆτες.

— Νὰ πητε σὲν κνῖρος σας εἰς δὲν εἶνε δυνατόν νὰ παραβῆσθον οἱ νόμοι τῆς Ἐκκλησίας!

Τότε πᾶ ὁ Ἀμοιρούτσος γίνεται θεροῦ ἀνήμορο! Κατασέειν ἀπὸ τὸ Σουλτάνο νὰ τοῦ παραδῶσῃ τὸ Μαξίμο καὶ δατάζει σκληρὴ τιμωρία: Ὁ Μέγας ἐκκλησιάρχης διαπομπῆται, τὸ ὀβῆον τὰ γένια καὶ τοῦ σκίουν τὰ πλάνια τῆς μυτης. Καὶ εἰῶ γινωταν αὐτὰ, ὁ Ἀμοιρούτσος εἰῶνει τὴ νόμιμη γυναικα του καὶ τὰ παιδιὰ του, παίρει σὲ σπ-τι του τὴ χήρα Δούκισσα—ἡ ὀπο.α τῶρα πᾶ δὲν μεροῦσε ν' ἀρηθῆ σὲν παντοδύνομο Πρωτοβουσιᾶριο— καὶ ζῆ μαζὶ τῆς φανερά, περιφορὸ ὄνιος τὸ σκᾶδαλο...

Ἀλλ' ἐπάνω ἀπὸ τῆς πρᾶξ εἰς τὸν ἀνθρώπων ἐφορῆτι ὁ ἀκούμπος ὀρθαλμός τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἡ θεία τιμωρία δὲ ἄρχηρε νᾶρθη. Ἀς ἀκούσοῦμε πὺς τὴν ἐξιστορεῖ ὁ συγγραφεὺς τῆς Πατριαρχικῆς ἱστορίας:

«...Ἡ θεία σπᾶθη τοῦ Θεοῦ δὲν ὀφῆρην αὐτὸν νὰ ὀπάγη εἰς μάργος καὶ νὰ μὴ τοῦ ἀνταποδῶσῃ τὸ ἀνταποδομά του, ἐπ-ὄως ἔ-αμεν' ἀμὴ ὀλγῆγας αὐτοῦ τὸ ἔδω.ε. Μιᾶ γὰρ ἡ εἶς ἐκαθ' ἔστον ὁ αὐτὸς πρωτοβουσιᾶριος μετὰ τινων ἀρ-ὀντων καὶ ἐπυριαν τὸ ἀ-ἐτάριμ' ἦγονον τὸ ταβλί. Καὶ πα ζῆντας, ἂ λω.ε νὰ ἐπάρη τὰ ἀ-ἐτάριμ' νὰ τὰ οἶξη. Καὶ εἰε ὀπου ἀπλινε τὸ χροῖ του. εἰ νᾶ ἄμα ἀ-πεθανεν, ἀγρια καὶ φ βερὰ τρίζοντας τὸ δόντια αὐτοῦ. Ὡ τῆς μα-κροθυμίας σου, Κύριε! μέγας εἰ, Κύριε καὶ φοβερό,!...»

Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Ἀμοιρούτσου ἄλλοτε Πυργ.δέπινα τοῦ Μουχλίου, Δούκισσα τῶν Ἀθηνῶν κλπ. ἔζησε μιά ζωὴ ἔτοια πὺ δίκαια ἐπροκάλισε ἐναντίον τῆς τὴν περιφροῆνῆ τῶν τιμῶν γυναικῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὰ παιδιὰ τῆς—ἀγρία καὶ τὰ τρία—τὰ εἶχε καταξῆε σὲ ὄνομα τῶν χροιστιανομάχων γενιτοῦρων. Καὶ αὐτῆ, ὄραία ὡς τὰ γεράματα τῆς, εἶχε καὶ πῆθανε σὴν ἀμαρτία

Ὁ ἱστορικός

ΕΚΦΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΕΣ

Ἡ καρδιά ἀναζωογονεῖται ἐξ ἴσου ὀταν κανεῖς παρηγορῆ ἡ παρηγορητα. Frauxois de Cure!

Ἀς μὴ βαριώμενος νὰ σπείρωμε σὲν ὀρόμο τῆς ζωῆς: μᾶς σῶθους σ-μπαθσίας καὶ εἰμνε.α. Ἀναμφ βόλιος θὰ χαθῶν πολλοὶ ἀπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ, εἰν ἕνας μόνον βλαστήη, θὰ ἀρωμα-ἕξη τὸν ὀρόμο μας καὶ θὰ ἰψοφῆη τὰ μάτια μας. Mme Swetchine

